

TARİHİ SİLMEK, DEMOKRASİYİ SİLMEK: TRUMP'IN EĞİTİME YÖNELİK OTORİTER SALDIRISI¹

**Erasing History, Erasing Democracy:
Trump's Authoritarian Assault on Education**

Henry A. Giroux*

Çeviren: Serra Torun**

Geliş Tarihi / Received: 15 Mart 2025

Kabul Tarihi / Accepted: 20 Mart 2025

Giroux, Henry A. "Tarihi Silmek, Demokrasiyi Silmek: Trump'ın Eğitime Yönelik Otoriter Saldırısı", (Çev. Serra Torun), Eğitim Bilim Toplum Dergisi, Cilt: 23, Sayı: 89, (Kış 2025). ss: 93-102

ABD Başkanı Donald Trump, ikinci döneminin ilk günlerinde, "okulların ırk ve cinsiyet hakkında nasıl ders vereceğini kontrol etmeyi, özel okullara daha fazla vergi aktarmayı ve Filistin yanlısı protestocuları sınır dışı etmeyi amaçlayan" bir dizi kararname yayınladı. 29 Ocak 2025'te, "radikal, Amerikan karşıtı ideolojileri" desteklediğini düşündüğü müfredatların ortadan kaldırılmasını emreden "K-12 Okullarında Radikal Endoktrinasyonlara Son Verme" kararnamesini imzaladı. Bu kararname, yalnızca eleştirel ırk kuramına veya sistemik ırkçılığa dair öğretilere yönelik bir saldırı değil; eleştirel düşüncüyü ortadan kaldırmak, tarihsel gerçeği bastırmak ve eğitimcilerin özerkliklerini ellerinden almak için tasarlanmış otoriter bir ideolojinin temel taşıdır.

Bahsi geçen kararname, bölücülükle mücadele kisvesi altında, demokratikleştirici bir güç olan eğitime karşı geniş bir savaş başlatıyor ve okulları hayal gücünün ölü bölgelerine dönüştürüyor. Bu politika, kendisine uymayı reddeden kurumları federal fonlarını kesmekle tehdit ederek,

* Prof., McMaster Üniversitesi, Eleştirel Pedagoji, Kanada, henry.giroux@gmail.com.

** Çevirmen, serratorun@gmail.com.

ideolojik endoktrinasyon aracı işlevi görüyor, baskı ve direniş tarihlerini silen, cehalet ve itaat kültürünü derinleştiren sterilize edilmiş milliyetçi bir anlatıyı dayatıyor.

Başkan Trump, eş zamanlı olarak, federal fonları sözleşmeli okullara ve çek programlarına yönlendirerek² okul seçimini geliştirmeyi amaçlayan “Aileler için Eğitim Özgürlüğünü ve Fırsatlarını Genişletme” kararnamesini de yayınladı. Destekçileri, bu kararın ebeveynleri güçlendirdiğini ve rekabeti teşvik ettiğini savunsa da, gerçekte, kamusal eğitimi kamusal fonlardan mahrum bırakma ve özelleştirme amacı taşımaktadır; bu da kamusal eğitimin, toplumu demokratikleştirme gücünü zayıflatmaktadır. Eğitim üzerine geniş bir sağcı saldırının parçası olan bu politika, devlet okullarından kritik kaynakları azaltarak, eğitim eşitsizliğini derinleştirir. Bunlar eğitim eşitsizliğinin derinleşmesi ile adil ve eşitlikçi bir topluma yönelik kamu yatırımlarını erozyona uğratmayı amaçlayan bir planın ileri adımlarıdır.

Eğitime Yönelik Kapsamlı Bir Savaş

Okullarda radikal endoktrinasyonu ortadan kaldırma adına, antisemitizmi sona erdirmeyi amaçladığı iddia edilen üçüncü bir yürütme emri, Filistin yanlısı öğrenci protestocuları vizelerini iptal ederek sınır dışı etmekle tehdit ediyor ve ülkede yasal olarak bulunanların bile siyasi görüşleri nedeniyle hedef alınabileceği uyarısında bulunuyor. Trump'ın yürütme emri, otoriterliğin çarpıcı bir göstergesi olarak, özgür ifadenin tolere edilmeyeceğini açıkça belirtiyordu. Reuters, bir bilgi notunda şu ifadelerin kaygı verici bir şekilde yer aldığını bildirerek bunu açıkça ortaya koydu: “Daha önce hiç olmadığı kadar radikalizmle dolu olan üniversite kampüslerindeki tüm Hamas sempatanlarının öğrenci vizelerini hızla iptal edeceğim. Cihat yanlısı protesto gösterilerine katılan tüm yerleşik yabancıları uyarıyoruz: 2025'te sizi bulacağız ve sınır dışı edeceğiz.”

Trump'ın eğitime karşı uzun süredir devam eden savaşı, Eğitim Bakanlığı'nın yürütme kararıyla ortadan kaldırılması emriyle daha tehlikeli bir hal aldı. Bu, sadece bürokrasiye yönelik bir saldırı değil; kamusal eğitimi yok etmeye yönelik hesaplanmış küstahça bir saldırıdır – eleştirel düşüncüyü, tarihsel belleği ve vatandaşlık sorumluluğunu destekleyen nadir kurumlardan, son kalelerden birini yok etme çabasıdır.

Federal denetimi ortadan kaldırarak, eğitimin kaderini gerici eyalet meclislerine ve şirket çıkarlarına teslim ediyor ve bilginin milyarlar ve aşırı sağcılar tarafından esir alınmış bir eyalet tarafından şekillendirilmesini

sağlıyor. Otoriterliğin temel mantığı budur: demokratik kurumları boşaltmak, eğitimi beyaz Hristiyan propagandası ve baskıcı bir pedagoji ile değiştirmek. Burada söz konusu olan, bütün bir nesli, kendilerini domine etmeye çalışan güçlere karşı savunmasız bırakma girişimidir.

Tanık olduğumuz şey sadece bir eğitim krizi değil, aynı zamanda demokrasiyi savunmakla kalmayıp onu mümkün kılan kurumlara karşı tam ölçekli bir savaştır. Bu saldırıda kuşatma altında olan sadece eğitimin kritik işlevi değil, aynı zamanda demokrasinin merkezi bir özelliği olan bilgili ve eleştirel katılımcı vatandaşlar yetiştirme vizyonu aracılığıyla tanımlanması gerektiği düşüncesidir.

Kamu Kurumlarına Saldırı

Bu kararlar, okulların ırk ve cinsiyet hakkında nasıl eğitim vereceğini, vergi mükelleflerinin paralarının özel kurumlara nasıl aktarılacağını ve Filistinli protestocuların sınır dışı edileceğini dikte etmeyi amaçlayan McCarthyci ve apartheid dönemi eğitiminin ilerlemiş ve daha geniş bir versiyonunu temsil ediyor. İroni çok çarpıcı zira Beyaz Saray, tarihin temizlenmesi, trans öğrencilerin haklarının ellerinden alınması ve eleştirel ırk kuramının ortadan kaldırılması gibi gerici kararları “Amerikan eğitiminde beyin yıkamayı sona erdirmeye” çabaları olarak savunuyor. Gerçekte, bu ne özgürlüğün veya açık sorgulamanın peşinde koşmakla ilgilidir, ne de bilgili, eleştirel olarak katılımcı vatandaşlar yetiştiren bir eğitimi teşvik etmekle ilgilidir. Bu gündemin özü, kamusal eğitime yönelik kasıtlı bir saldırıdır; bu saldırı yalnızca kamu kurumlarını değil, aynı zamanda kamusal ve yükseköğrenimin özünü, onun eleştiri ve demokrasi kültürünü de ortadan kaldırma tehdididir. Bu anın aciliyeti ne kadar vurgulansa da yetmez; eğitimin geleceği tehlikede.

Çağdaş siyasi ve kültürel yaşamın kontrol edilemez akışında, faşist ideolojiler yükselirken, oyundaki en sinsi ve her şeyi kapsayan güçlerden biri unutmamanın şiddetidir - tarihsel amnezi salgını. “Organize unutmama” olarak adlandırdığım bu fenomen, tarihin sistematik olarak silinmesini ve özellikle kamusal alanda bunun şiddetli sonuçlarını anlatır. Bu, kitapların Amerika Birleşik Devletleri, Macaristan, Hindistan, Çin ve Rusya gibi ülkelerde kütüphanelerde, kamu okullarında ve yükseköğrenimde yasaklandığı mevcut tarihsel anda özellikle belirgindir. Geçmişteki vahşetleri, tarihi adaletsizlikleri ve bir toplumun temeline ilişkin rahatsız edici gerçekleri görmezden gelmek yalnızca bir dikkatsizlik değil; aynı zamanda hem kolektif bilincimizi hem de siyasi gerçekliklerimizi şekillendiren aktif bir şiddet biçimini oluşturur. Burada tanık olduğumuz şey, Maximillian Alvarez’in bir güç savaşı olarak

tanımladığı şeyden ayrı düşünemeyecek şekilde, aşırı sağın hafızaya yönelik saldırısıdır; kimin hatırlanacağı, kimin silineceği, kimin bir kenara atılacağı ve kimin zorla insandan daha aşağı bir şeye indirgeneceğine dair bir savaştır bu. Bu mücadele sadece tarihle ilgili değil; kimin hikâyelerinin bugünü ve geleceği şekillendirmesine izin verildiğiyle de ilgilidir. Alvarez bu gerçeği çarpıcı bir netlikle yakalar ve sözleri olduğu gibi alıntı yapmaya değerdir:

“Siyasetin bitmeyen savaşında tehlikede olan ödüller arasında tarihin kendisi de vardır. Güç mücadelesi her zaman kimin hatırlanacağını, nasıl hatırlanacaklarını, anılarının nerede ve hangi biçimlerde saklanacağını belirleme mücadelesidir. Bu savaşta tarafsız taraflara yer yoktur: her tarih ve karşı-tarih, unutulmaması veya zorla silinmemesi için savaşmalı, mücadele etmeli, yayılmalı ve kendini dünyaya yerleştirmelidir. Bu anlamda tüm tarih, imparatorluk tarihidir: geçmişin en büyük toprak parçasının kontrolü için bir mücadele.”

Organize unutma, Donald Trump'ın yeniden yükselişini de körükledi; zira gerçek ve akıl sistematik olarak yalanlarla, yolsuzlukla, inkârla ve hafızanın silah haline getirilmesiyle yer değiştiriyor. Sorgulama ve eleştiri kültürü Amerika Birleşik Devletleri'nde basitçe ortadan kaybolmuyor, aktif olarak kötüleniyor, küçümseniyor ve Ezra Klein'in gözlemlediği gibi, “kendini yok eden yetersizlikten, karmaşık tutarsızlığa ve otoriter konsolidasyona kadar uzanan, şaşırtıcı derecede geniş” bir karanlıkla yer değiştiriyor.

Bu erozyon, tarihsel anlayışı ve vatandaş sorumluluğunu teşvik etmek için hafızaya, bilgili yargıya ve kanıtlara dayanan hukuk, sivil toplum ve eğitim kurumlarını etkiliyor. Ortak iyiliğe yönelik saldırı, gerçeği çarpıtmak için tasarlanmış bir “dikkat ekonomisinin” dikkat dağıtıcı unsurlarının ötesine geçer; tarih ile anlam arasındaki bağları koparmak için kasıtlı bir çabayı yansıtır. Zaman, geçmiş, bugün ve geleceği birbirine bağlayan ortak anlatılardan arındırılmış, parçalanmış bölümlere indirgenmiştir.

Hafızanın Derin Çöküşü

Bu kriz, hafızanın, tarihin, eğitimin ve demokrasinin kendisinin derin çöküşünü temsil ediyor. Tarihin, gerçeklerin ve eleştirel düşüncenin reddedilmesine dayanan üretilmiş bir cehalet kültürü, ayaklanmayı kışkırtan ve muhaliflerini “içeriden düşmanlar” olarak yaftalayan bir lideri seçmenin sorumluluğunu ortadan kaldırıyor. Bu tür otoriter politikalar, tarihi amneziden beslenerek gelişirken toplumu pasifliğe sürükler, kolektif hafızayı aşındırır

ve toplumsal faaliyeti baltalar. Trump’ın “Fox & Friends” programında, öğrencilere kölelik ve ırkçılığı da içeren doğru ABD tarihini öğreten okulları cezalandıracağını açıklaması buna örnektir. Tehlikeli anıları susturma çağrısı, devlet terörünün şiddetinden ayrılamaz. Bu şiddet, muhalefeti sansürleyen ve insanlıktan çıkaran, gerçeği söyleyenleri ve baskıcı gücü sorumlu tutmaya cesaret edenleri cezalandıran, işkence eden ve hapse atan güçtür.

Özünde, unutmamanın şiddeti, özellikle iktidarın baskın anlatılarına meydan okuyan tarihsel olayların inkârı ve çarpıtılması yoluyla işler. Sömürgeci vahşetlerden, sivil haklar mücadelelerine, Filistin-İsrail ilişkilerinin tarihine kadar, tarihin en önemli bölümlerinin çoğu ya göz ardı ediliyor ya da tamamen siliniyor. Bu stratejik ihmal, iktidardakilerin çıkarlarına hizmet ediyor ve onların rahatsız edici gerçekleri susturarak kontrolü sürdürmelerini sağlıyor. Tarihçi Timothy Snyder’in de hatırlattığı gibi, toplum geçmişteki şiddeti kabul etmeyi reddederek günümüzde adaletsizliklerin devam etmesini çok daha kolay hale getiriyor. Örgütlü unutmama politikaları, tarihin sansürlenmesi ve tarihsel bilince yönelik saldırı, ABD’de ve dünya genelinde aşırı sağ seslerin yükselişinin temelini oluşturuyor.

Otoriter hükümetlerin ülkenin geçmişine dair tehlikeli ve radikal yorumları bastırmak için tasarladıkları gerici hafıza yasalarının yükselişiyle, tarihsel bilinç bir tür tarihsel amneziye dönüşüyor. Gericici hafıza yasasının canlı bir örneği Trump tarafından ilk döneminde yürürlüğe konuldu. Sağcıların “Amerikan eğitiminin restorasyonu” olarak savunduğu 1776 Raporu, aslında tarih öğretiminden sömürgecilik, kölelik ve Amerikan tarihinin vicdansız, anti-demokratik ve ahlaki açıdan sorunlu unsurlarını vurgulayan hareketlerin mirasına yapılan her türlü atfı ortadan kaldırma girişimiydi. Snyder, 2021’de New York Times’da yayınlanan bir makalesinde birçok eyalette hafıza yasalarının ortaya çıkışını vurguluyor ve şöyle diyor:

“Bu yazının yazıldığı tarih itibarıyla, beş eyalet (Idaho, Iowa, Tennessee, Teksas ve Oklahoma) sınıflarda tarih tartışmalarını yönlendiren ve kısıtlayan yasalar çıkardı. Altıncı bir eyaletin (Florida) Eğitim Bakanlığı aynı etkiye sahip yönergeler çıkardı. Diğer 12 eyalet meclisi hala hafıza yasalarını değerlendiriyor. Bu yasaların ayrıntıları değişiyor. Idaho yasası sansür konusunda en Kafkaesk olanıdır: Konuşma özgürlüğünü onaylar ve ardından ayırım yaratabilecek her konuşmayı yasaklar. Iowa yasası aynı totaliter cambazlığı uygular. Tennessee ve Teksas yasaları öğretmenlerin ne söyleyebileceklerini ve ne söyleyemeyeceklerini belirlemede en ileri giden yasadır. Tennessee’de öğretmenler hukukun

üstünlüğünün “ırklar veya diğer gruplar arasındaki bir dizi güç ilişkisi ve mücadelesi” olduğunu öğretmemelidir. Idaho yasası Eleştirel Irk Kuramı’ndan bahseder; Florida okul kurulunun direktifi bunu sınıflarda yasaklar. Teksas yasası öğretmenlerin öğrencilerden 1619 Projesini anlamalarını istemelerini yasaklar. Bu tuhaf bir amaçtır: Öğrenciler bir şeyi anlamazlarsa öğretmenler başarılı olmuşlar demektir.”

Bu tarihsel hafızanın unutulması ve silinmesinin önemli bir yönü, sadece yaygınlaşmakla kalmayıp modern zamanlarda bir silah haline gelen cehalettir. Özellikle ABD toplumunda cehalet, pasif bir bilgi eksikliğinden, kritik konularla ilgilenmeyi aktif bir şekilde reddetmeye doğru kaymıştır. Bu, çağdaş medyanın gösteri odaklı doğası ve yalan kültürünün giderek normalleşmesi ve sadece düşünmekten ziyade dikkat dağıtmaktan beslenen değil, aynı zamanda bağınazlığı, ırksal nefreti ve sağcı yalanları yaymak için etkili bir güç haline gelen bir şiddet dilinin benimsenmesiyle daha da artmaktadır. Ayrıca, ana akım medyanın gösteriye olan takıntısı -ister siyasi drama, ister ünlü kültürü, ister sansasyonel hikayeler olsun- genellikle tarihsel şiddet ve sistemsizlik hakkındaki daha önemli ancak daha az gösterişli tartışmaları gölgede bırakmaktadır.

Bu entelektüel ihmal, tarihin silinmesinin şiddetin ve baskının devam etmesini sağladığı tehlikeli bir döngünün devam etmesine olanak tanır. Güç sistemleri bu amneziden faydalanır, çünkü bu onlara geçmişteki haksızlıkların hesabını vermek zorunda kalmadan statükoyu koruma olanağı sağlar. Toplum geçmişteki haksızlıkları hatırlamayı veya ele almayı reddettiğinde - ister kölelik, ister emperyalizm, ister ekonomik sömürü olsun - iktidardakiler tarihsel sorumluluk korkusu olmadan bugünü sömürmeye devam edebilir.

Bu organize unutmamanın kültürel etkisi derindir. Sadece kamusal hafızada bir boşluk yaratmakla kalmaz, aynı zamanda kolektif büyümeyi de engeller. Geçmişin dersleri olmadan, hatalardan ders çıkarmak ve toplumsal eşitsizliklerin temel nedenlerini ele almak neredeyse imkânsız hale gelir. Hatırlamadaki başarısızlık, anlamlı bir değişim talep etmeyi zorlaştırırken, demokrasiye yönelik devam eden aşırı sağ saldırılarını yeniden üretir ve meşrulaştırır.

Organize unutmamanın şiddeti, basit bir ihmal eylemi değildir; anlamlı bir demokrasinin temellerini baltalayan kasıtlı bir kültürel ve entelektüel saldırıdır. Toplum, geçmişi silerek, dışlanmış gruplar üzerindeki devam eden baskıyı dolaylı olarak onaylar ve cehaletle gelişen zararlı ideolojileri sürdürür. Bu silme, acı çekenlerin seslerini susturur, onlara gerçeklerini dile

getirme ve adalet talep etme alanı tanımaz. Bu sadece tarihsel adaletsizliklerle sınırlı değil; günümüze de uzanır, İsrail'in ABD destekli Gazze'ye yönelik soykırımcı savaşı gibi çağdaş şiddeti cesurca eleştirenleri ve iktidardan hesap soracak kadar cesur olanları susturur.

Unutma eylemi pasif değildir; baskı ve sansür sistemlerini aktif olarak destekler, sağlıklı bir demokrasi için ikisi de elzem olan muhalefeti ve tartışmayı susturur.

Tarihsel Amnezi

Çağdaş siyasi ve kültürel manzaramıza hâkim olan tarihsel amnezi biçimi de aynı derecede tehlikelidir. Bu organize unutkanlık, duyguyu akıldan, gösteriyi ise gerçeklikten üstün tutan yapay bir cehalet pedagojisinden beslenir. Bu süreçte tarih parçalanır ve çarpıtılır, bu da geçmişe dair tutarlı bir anlayış inşa etmeyi neredeyse imkânsız hale getirir. Sonuç olarak, eleştirel düşünce ve toplumsal sorumluluk duygusunun yerini sığ, sansasyonel anlatıların almasıyla, kamu kurumları -özellikle eğitim- zayıflatılmaktadır. Yükseköğrenim, bir zamanlar toplumsal okuryazarlığın gelişimi ve hem bireyler hem de toplumsal aktörler olarak rolümüzü anlamamanın ahlaki zorunluluğu için bir kaleydi. Şimdi ise geçmişteki toplumsal ve siyasi ilerlemenin toplumsal hafızasını temizlemeyi amaçlayan güçlerin saldırısı altında. Trump gibi isimler bu tehdidi temsil ediyor; eşitlik, adalet ve insanlık adına atılan adımların hafızasını silmeye çalışıyorlar. Tarihsel hafızaya ve entelektüel titizliğe yönelik bu organize saldırı, demokrasinin kalbine saldırır. Tarihin silinmesine ve eleştirel düşüncenin zayıflatılmasına izin verdiğimizde, demokrasinin vaat ettiği adalet, eşitlik ve hesap verebilirlik ideallerini yok etme riskini de kabul ederiz.

Demokrasi, sorgulayabilen, meydan okuyabilen ve bugünden farklı bir geleceği yeniden hayal edebilen bilgili ve ilgili bireylerin yokluğunda gelişemez. Bu tür vatandaşlar olmadan, demokrasi kavramı içi boş, bedensiz bir ideal haline gelir, hakikat veya sorumluluk özünden yoksun bir özgürlük yanılması olur. Bu bağlamda eğitim, yalnızca bilgi aktarma aracı değildir; siyasi bilincin temel taşı ve dayanağıdır. Eğitilmiş olmak, vatandaş olmak, tarafsız veya pasif bir durum değildir - eleştirel düşünce ve demokratik olasılıklara dayanan dünyayla aktif bir siyasi ve ahlaki etkileşimdir. Bu, öğrenme ve vatandaş olma eylemlerinin birbirinden ayrılamaz olduğunun da kabulüdür. Eğitimi eleştirel gücünden yoksun bırakmak, demokrasiyi dönüştürücü potansiyelinden mahrum bırakmaktır.

Unutmanın şiddetiyle yüzleşmek, tarihle kurduğumuz etkileşimi de değiştirmeyi gerektirir. Aydınlar, eğitimciler ve aktivistler, geçmişin acı gerçeklerini yeniden kamusal söylemin bir parçası yapma sorumluluğunu üstlenmelidir. Bu, kendi başına geçmişte yaşamak anlamına gelmez, mesele bunun şimdiki zaman ve gelecekle olan ilişkisini anlamakla ilgilidir. Şiddet döngülerini kırmak için toplum, yalnızca hafıza için değil aynı zamanda ilerleme için kritik bir araç olarak hatırlamaya kendini adanmalıdır.

Dahası, tarihle dürüstçe yüzleşmek, unutmanın şiddetinin tek seferlik bir olay değil, devam eden bir süreç olduğunu kabul etmeyi gerektirir. Güç sistemleri basitçe unutmaz; tarihi anlatıları silmek, yeniden yazmak ve sterilize etmek için aktif olarak çalışırlar. Bu, hatırlama mücadelesinin de devam ettiği ve sürekli uyanıklık gerektirdiği anlamına gelir. Sadece tarihi gerçekleri ortaya çıkarmak yeterli değildir; toplum, bu gerçeklerin tekrar unutulmamasını, medya gösterilerinin, ideolojik baskının ve siyasi tiyatronun ağırlığı altında ezilmemesini sağlamak için çalışmalıdır.

Sonuç olarak, unutmanın şiddeti gerçek toplumsal değişimin önünde bir engeldir. Geçmişle yüzleşmeden - dünyamızı şekillendiren şiddeti ve adaletsizlikleri kabul etmeden - daha adil ve bilinçli bir gelecek inşa etmeyi umamayız. İlerlemek için, yaşayan her demokratik toplumsal düzen geçmişiyse hesaplaşmalı, cehalet bağlarından kurtulmalı, bilgi, adalet ve hesap verebilirliğe dayalı bir gelecek yaratmaya kendini adanmalıdır.

Unutmanın gücüyle şekillenen şiddet yapılarına karşı koyma ve onları ortadan kaldırma görevi çok büyüktür, ancak aciliyeti hiç bu kadar belirgin olmamıştı. Sosyal medya ve yapay zekâ gibi yeni pedagojik aygıtların kapsam ve gücünün kültürel ve entelektüel alanlarımıza hâkim olduğu bir çağda, zorluk daha da karmaşık hale geliyor. Bu teknolojiler, eğitim ve bağlantı sağlama potansiyeli taşıyıcılar da, gerici bir finansal elit ve milyarlar yönetici sınıfı tarafından kontrol ediliyor ve giderek daha fazla dezenformasyonu sürdürmek, tarihi parçalamak ve kamusal söylemi manipüle etmek için kullanılıyor. Bu platformları yöneten otoriter algoritmalar giderek artan bir şekilde içerikten çok sansasyonelliğe, gerçeklerden çok yalanlara, toplumsal sorumluluklardan çok güç kullanımına öncelik veriyor ve bunu yaparken eleştirel bakış açılarını ve sorgulama kültürünü mümkün kılan temel kurumlara saldırırken aynı zamanda toplumsal cehaletin biçimlerini güçlendiriyor.

Tarihsel gerçeği, eleştirel düşünceyi ve toplumsal sorumluluğu geri kazanmak ve onarmak için kolektif eylem ve entelektüel katılıma duyulan ihtiyaç hayati ve acildir. Hem benzeri görülmemiş hem de endişe verici olan mevcut tarihsel an, Antonio Gramsci'nin faşizmin yükselişiyle işaretlenen daha önceki bir döneme ilişkin şu düşüncesiyle yankılanıyor: “Eski dünya ölüyor ve yenedünya doğmak için mücadele ediyor; şimdi canavarların zamanı.”

Tarihin, hafızanın ve eylemliliğin derinleşen krizi karşısında, anlamlı bir direniş kolektif, yıkıcı ve taviz vermeksizin rahatsız edici olmalı; yerleşik ortodoksilere meydan okumalı, cehaleti ve adaletsizliği sürdüren güçleri ortadan kaldırmalıdır. Bu mücadelenin hem özünde radikal olması hem de toplumsal değişim taleplerinde tavizsiz olması gerekiyor. Eğitimin, siyasetten ve insanların günlük yaşamlarında karşılaştıkları somut zorluklardan ayıramaz olduğunu kabul etmek elzem. Bu kolektif çabada, gerçeğe giden engelleri ortadan kaldırma, eleştirel düşüncenin temellerini yeniden inşa etme, bilgiye, adalete ve iktidarı mesul kılmaya yönelik derin bir bağlılığa dayanan bir gelecek şekillendirme gücü yatmaktadır.

Bu vizyonun merkezinde, tarihten ders çıkarma, bugünümüzü şekillendirecek tarihsel bilinci besleme ve demokrasi için verilen kalıcı mücadelede eylemliliği temel bir güç olarak yeniden hayal etme kapasitesi yer almaktadır. Bu radikal hayal gücü çağrısı dersliklerle sınırlı tutulamaz. Bu çağrı, birleşik, çok ırklı, işçi sınıfı hareketinde yerleşik dönüştürücü bir güç olarak ortaya çıkmalıdır. Ancak o zaman zamanımızın acil krizleriyle yüzleşebiliriz ve onlara karşı koyabiliriz.

Açıklama

Bu makale ilk olarak Truthout web sitesinde yayınlanmıştır.

<https://truthout.org/articles/erasing-history-erasing-democracy-trumps-authoritarian-assault-on-education/>

Henry A. Giroux halen McMaster Üniversitesi Profesörü ve Eleştirel Pedagojide Paulo Freire eleştirel pedagoji akademisyenidir. En son kitapları arasında *The Violence of Organized Forgetting* (City Lights, 2014), *Dangerous Thinking in the Age of the New Authoritarianism* (Routledge, 2015), Brad Evans ile birlikte yazdığı *Disposable Futures: The Seduction of Violence in the Age of Spectacle* (City Lights, 2015) ve *America at War with Itself* (City Lights, 2016) yer almaktadır. Web sitesi www.henryagiroux.com'dur.

DİPNOTLAR

- 1 Bu yazı aşağıdaki web sitesinden alınmıştır. Giroux, Henry A. “Erasing History, Erasing Democracy: Trump’s Authoritarian Assault on Education”, *The Bullet*, 28 Şubat 2025. <https://socialistproject.ca/2025/02/erasing-history-erasing-democracy/> Ç.N.
- 2 Okul çekleri, ailelerin çocuklarını devlet okuluna göndermek yerine tercih ettikleri özel bir okula göndermelerine olanak sağlayan, devlet veya okul bölgesi tarafından finanse edilen burslardır. Ç.N.